Tuppa tagapiinnes näinud nad imestusega
et tüdruku pahem jalg täna õhtu taha poole kõva
raks muudanud. Peremehel tulnud meelde, mis
tä Kaskeharaliste kergejõgiste teinud. Nüüd siis hoiatus
tallaja tüdruku hädaõnne.
Nüüdsel ajal olnud peremees ja tüdruk rahe
ükskõikse tegega tuleis ja käinud, peremees vihatest,
selle kohust tallamas.

C/ Intued tulihäädadest.

Tulihanda nimetatse mitmed moodi: viidaja/vääda
ja/ pihuhänd, puuk j. n. e. Tulihännad viidanud
oma peremehe raha, vilja ja riiki muudkorraga,
mida peremees soovinud. Päevaelanud neid eramis
te muuta kuera näol tua peal, kuhu peremees
neile siiva ette pännud, õõsel käinud nad väl
jas jaagi peal. Sise käinud ned läbi katuse
augu, aga välja väike olnud nõge maha, selt
nad lendanud verinuu kombel. Kuinadaga
ruha ehk muu varaga hakkanud ülesse minema,
siis ilmunud õhus tule vesa ja mida rohkem
kraami ülesse tulnud, seda suuremaks
kasvanud tule vogu. Vara jõudnud iseeneselt
pilves tule kogusse, kui see üle mõtte lendanud.
Koju tulekul olnud „viidaja" ise veikese jõeme
näol ees ottes ja vara, mida kogunud, veerinud
olmatu suure tule põle näol järele (sellest on tuge
oma nimetus tule händ „saanud"). Olnud vara aig rah
vast vaeva vaenutud, siis upputud tulepõrisevas
tuse pärast alla põrde, ning liikunud väga
aega mööda edasi, kuna kergemal kaeval

pag. 71.

tuli händ otse jõnes järutemini edasi läinud.
Koju jõudes paigutud tuli händ pitras juurs ungast
jälje.
Näinud keegi tulihända vaarmaga tulevat, siis võt
nud te/näägijä/ oma jäägi juba lõhri käeshoitamise ehk
pahema jala jalka või ringa palla lahtipeast
misega võik te kaarma maha lasta. Sääga käeshoi
mine või palla peastmine pidanud aga rän
nesti jüngima, nii et jell ajal paraja juttus
kümme võinud lõgeda. Olnud aga palad el
„kindlad jälmed peal", nii et neid kümne
lugemise väältusel lähti e/jõudnud riskuda
jälle olnud maha laskmine küll hiljaas jää
nud ja tuli händ võis oma jaagiga minna
kuhu tahtis. Läinud aga maha laskmine kas
da, siis võidud teisel päävul võik jõeda va
ra thunnigult maast leida.
Tuli handajid tellitud tarkade juures. Kes
tarviliji jõu„jõnu" mõistnud, võinud ra. ise
teha. Tegemise katst pidanud tuhi heinamaa
jõgaras metsas olema/ või väägitarste Rüsti kihel
konnas, aga valga ümber olen kuulnud: tühi jaun
tegemise aeg – kolm neljapääva õhtud ma
terja ei tarvitud: kehaks – kolm juu õhtuni
tule tarvis /valga pool kolm vana vihta päeva/, sil
maders – vaks hõõgavat tule pilti ja jalaks –
vana kulunud luua ranta. Ühineje neljapää
va õhtu kannud tegija materjäi kuhu ning
teinud tuli häänu vere valmis, teisel tahem
tud päeva õhtul torganud jalga taha, kol
mandamal – pihtnud silmad päike ja en
gemad hinge pihe. Saanud tuli händ
elavaks, viidud koju, aetud tua piale
pantud talle jääa ette ja antud ammet
ite õõpitel vara viidada. Elukaga kat
jutud aga hästi läbi jaada, et mitte